

HEJ, THÖKÖLY, HEJ, TOKAJI!*

A sárospataki könyvtárnoknak

TÖRÖK CSABA

Mert mindig és mindenütt sokkal előbb
kezdődött minden, mint ahogy elneveztük:
minden túléli (mert megelőzte) a névadót,
a vércsoportvezetőt, és – önneve szökken.
Mert mindig mindenütt minden és mindenki
korábban indult és indul, mint ahogy neki
kibocsátást engedett volna korszakoló rajt.
Mert már nem is Dózsa, Koppány vagy Vajk,
netán Sarolt és Emse sugaras aranyárga,
hanem az első sejtosztódás maghasadása:
vörös vagy fehér-e. Mind egyek volnátok?
Mert mi mindéltig csak szürke jobbágyok
maradunk: a köz és az egészülő csürhe
a dualizmus egységében. (Hej! Egészségire!)
Altáj s Felvidék, napkelte s napnyugta –
szőke vagy fekete a Kurucz Erzsik haja?
A Hegyalja? A gyermekkori Kossuthfalva?
Mert mi itt (és ne remegj!): mindketten
helyben maradunk, akár csak jobbágyként,
kirakatnyilag fővesztésre ítéltetett,

* Tokaji Ferenc, a hegyaljai kuruc felkelés vezére jobbágyként állt be Thököly Imre felvidéki fejedelem Habsburg-ellenes seregébe, s 1697 júliusában kis csapatával elfoglalta Tokaj várát, segítséget azonban nem kapott: bécsi börtönében halt meg, tizenkét évi bizakodás után. Nevét ma a tokaji gimnázium viseli.

---

a lebecsátottan is áttetsző rostély megett,
főlöskégesen bevetésre álcázott lesben
– minden határon túlláló fejedelmek.

Az átfestett újvidéki Rákóczi-dombormű alól, 2003 júliusában